NORAKSTS
Lieta Nr.127083607/4
143/AA43-1091-08/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 20.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs E.Puriņš,
tiesneses S.Gintere un M.Osmane,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktās personas *D.P.* pilnvarotajam pārstāvim *A.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *D.P.* (*/dzēsts personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta ceturtās daļas, sakarā ar *S.P.* apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 11.septembrī Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes jaunākais inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 230357 par to, ka *D.P.* 2007.gada 11.septembrī plkst.01[15] Rīgā, pa K.Barona ielu no Stabu ielas puses Ģertrūdes ielas virzienā, vadīja transportlīdzekli *Mitsubishi Pajero*, valsts reģistrācijas numurs */dzēsta numura zīme/*, atrodoties alkohola reibumā ar alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 2,09 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs. Alkohola koncentrācija noteikta alkohola, narkotisko un psihotropo vielu medicīnas ekspertīzē Hospitāļu ielā 55.

Līdz ar to *D.P.* izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[15]panta ceturtajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmumu *D.P.* atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts LAPK 149.[15]panta ceturtajā daļā un sodīts ar naudas sodu Ls 500 apmērā, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 2 gadiem. Lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] *D.P.* tiesā savu vainu pārkāpuma neatzina un paskaidroja, ka nav vadījis automašīnu, bet gan viņa paziņa *M*. Esot sēdējis blakus, paziņa *M.* aizbēdzis. Kad ieraudzījis policijas automašīnu, piesēdies vadītāja pusē, lai

noslāpētu motoru. Pārkāpējs tiesas sēdē iesniedza bērnu dzimšanas apliecību kopijas, paskaidrojot, ka bērniem ir vienīgais apgādnieks un, ka mazākajam bērnam ir seši gadi, kā arī iesniedza iesniegumu no darba vietas.

[2.2] Uzklausot *D.P.* paskaidrojumus, pārbaudot un novērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīstams, ka *D.P.* darbības kvalificētas pareizi pēc LAPK 149.[15]panta ceturtās daļas, proti, par transportlīdzekļa vadīšanu, ja izelpotā gaisā vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija pārsniedz 1,5 promiles. *D.P.* pārkāpuma sastāvs pierādīts ar lietā esošajiem pierādījumiem: pārkāpuma sastāvam atbilstošās darbības fiksētas 2007.gada 11.septembra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.PA230357, atrašanās alkohola reibuma stāvoklī pierādīta ar 2007.gada 11.septembra Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.4833 alkohola ietekmes noteikšanai.

D.P. paskaidrojumi par to, ka nav vadījis automašīnu, ir vērtējami kritiski, jo lietā nav pierādījumu, ka automašīnā bijis vēl kāds bez pārkāpēja *D.P.*, nav arī pierādījumu faktam, ka kāds būtu bēdzis no automašīnas. Pārkāpējam nav zināma paziņas *M.* atrašanās vieta, lai varētu viņu uzaicināt uz tiesu un uzklausīt viņa liecību. Ar 2007.gada 11.septembra ziņojumu Rīgas pilsētas Ceļu policijas priekšniekam apstiprinās, ka automašīnā *Mitsubishi Pajero* atradies tikai *D.P.*, par otru cilvēku nav nekādu ziņu.

[2.3] Saskaņā ar LAPK 31. panta otro daļu administratīvo arestu nevar nepiemērot personai, kura ir vienīgais aizbildnis bērnam, kas nav sasniedzis divpadsmit gadu vecumu. Tā kā *D.P.* ir divi bērni, no kuriem viens nav sasniedzis 12 gadu vecumu, ir pamats nepiemērot administratīvo arestu.

[2.4] Ņemot vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, proti, pārkāpums izdarīts, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumus, radot bīstamību sabiedrībai, pārkāpēja personību, to, ka apgādībā ir bērns, *D.P.*, piemērojams LAPK 149.[15]panta ceturtās daļas sankcijā paredzētais sods – naudas sods Ls 500 un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz 2 gadiem, nepiemērojot administratīvo arestu.

[3] Par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmumu *D.P.* iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt minēto lēmumu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka ar 2007.gada 11.septembra medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.4833 konstatēta noteikta alkohola koncentrācija *D.P.* pārbaudes protokolā norādītajā laikā un vietā, kas ir atsevišķs lietas faktiskais apstāklis un nav administratīvais pārkāpums, par ko vēlāk tika ierosināta administratīvā lieta. Administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts uz ziņojuma pamata, tādēļ īpaša uzmanība jāpievērš, lai noskaidrotu personas vainu atbilstoši LAPK 272.pantam.

[3.2] Šajā lietā amatpersona, kura sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu, pati nav konstatējusi pārkāpuma izdarīšanas faktu. Šo faktu konstatējušas citas personas, kuras protokolā nav norādītas kā liecinieki.

[3.3] *D.P.* nav apturēts un aizturēts 2007.gada 11.septembrī plkst.01^{15}, vadot transportlīdzekli *Mitsubishi Pajero*. *D.P.* atradās pie ceļa malā novietota transportlīdzekļa *Mitsubishi Pajero*. Minētais transportlīdzeklis pieder juridiskai personai, ar kuru *D.P.* ir darba tiesiskās attiecības. *D.P.* bija vienojies, ka viņu līdz savai dzīvesvietai nogādās persona, ar kuru *D.P.* iepazinās kafejnīcā „Pieci vilki" Stabu ielā 6, Rīgā. Diemžēl triju dienu laikā, proti, līdz 2007.gada 14.septembrim, šo personu neizdevās identificēt, jo šī persona sākotnēji sevi nosauca par *M*. Tā kā šī persona ir identificēta, lietā ir iegūti pierādījumi, kuri var palīdzēt noskaidrot patiesos lietas apstākļus. Ņemot vērā minēto, uz tiesas sēdi uzaicināms liecinieks *A.B.*.

[4] Tiesas sēdē *D.P.* pilnvarotais pārstāvis apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā minētajiem motīviem.

Tiesas sēdē tika nopratināti liecinieki *A.B.* un *I.V.*

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies *D.P.* paskaidrojumus un liecinieku liecības, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmums ir atceļams un lietvedība šajā administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama.

[6] Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmumā atzīts, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem *D.P.* darbības ir pareizi kvalificētas pēc LAPK $149.^{15}$panta ceturtās daļas un pierādīts minētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Attiecībā par to, ka *D.P.* normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir konstatēta alkohola koncentrācija asinīs, kas pārsniedz 1,5 promiles, kā to paredz LAPK $149.^{15}$panta ceturtās daļa, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesnesis atzinis, ka šo faktu pierāda lietas materiālos esošais 2007.gada 11.septembra Medicīniskās pārbaudes protokols Nr.4833 alkohola ietekmes noteikšanai *(lietas 5.lapa)*.

[7] Pārbaudot lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka ārstniecības iestādē *D.P.* veikta medicīniskā pārbaude alkohola koncentrācijas noteikšanai, par ko ir sastādīts jau minētais 2007.gada 11.septembra Medicīniskās pārbaudes protokols Nr.4833 alkohola ietekmes noteikšanai, no kura redzams, ka ir veikta izelpojamā gaisa pārbaude ar portatīvo gaisa kontroles aparātu un pulksten 02^{45} un 03^{01} izdarīti divi mērījumi, kuros konstatēta alkohola koncentrācija attiecīgi 2,09 un 2,43

promiles. Bioloģiskās vides paraugi *D.P.* nav noņemti, jo viņš atteicies nodot asins un urīna analīzes, par ko ir izdarīts attiecīgais ieraksts protokolā. Ārsts atzinis atteikšanos no medicīniskās pārbaudes alkohola noteikšanai asinīs, kā arī to, ka ir konstatēts alkohola reibums klīniski.

[8] Kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājam konstatē alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā, (...) nosaka Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumi Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" (turpmāk – Noteikumi Nr.15).

Saskaņā ar Noteikumu Nr.15 2.punktu alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā transportlīdzekļa vadītājam pārbauda Valsts policijas darbinieks, izmantojot portatīvo ierīci alkohola koncentrācijas noteikšanai. Medicīnisko pārbaudi transportlīdzekļa vadītājam veic kādā no Noteikumu Nr.15 1.pielikumā minētajām ārstniecības iestādēm.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.15 13.punktu medicīniskā pārbaude ietver:

13.1. alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu vai medikamentu lietošanas faktu pārbaudi pēc pārbaudāmā transportlīdzekļa vadītāja vārdiem;

13.2. ārējā izskata (tai skaitā miesas bojājumu esības vai neesības), psihiskā un emocionālā stāvokļa, uzvedības, runas, veģetatīvi somatiskā stāvokļa un kustību koordinācijas pārbaudi;

13.3. alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu vai medikamentu lietošanas fakta laboratorisku noteikšanu un pārbaudes rezultātu fiksēšanu pārbaudes protokolā.

Noteikumu Nr.15 19.punkts nosaka, ja pārbaudāmais transportlīdzekļa vadītājs atsakās no medicīniskās pārbaudes, atsakās nodot bioloģiskās vides (asiņu, urīna vai siekalu) paraugus laboratoriskiem izmeklējumiem vai mēģina veikt darbības, kas var mainīt medicīniskās pārbaudes galīgo rezultātu, ārsts šo faktu ieraksta medicīniskās pārbaudes protokolā. Ja tas iespējams, atzinumu sniedz, ņemot vērā klīniskās izmeklēšanas rezultātus, un norāda, ka atzinuma pamatā ir klīniskā simptomātika.

No minētajām tiesību normām secināms, ka medicīniskā pārbaude ārstniecības iestādē cita starpā ietver arī obligātu bioloģisko paraugu ņemšanu un to laboratorisku izmeklēšanu. Ja transportlīdzekļa vadītājs atsakās no medicīniskās pārbaudes, ārsts šo faktu ieraksta medicīniskās pārbaudes protokolā.

[9] No šā sprieduma [7] punktā konstatētajiem apstākļiem kopsakarā ar šā sprieduma [8] punktā minētajām tiesību normām Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka ar 2007.gada 11.septembra Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.4833 alkohola ietekmes noteikšanai normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir konstatēta *D.P.* attiekšanās no medicīniskās pārbaudes

alkohola koncentrācijas noteikšanai, bet ne konstatēta alkohola koncentrācija asinīs, kas pārsniedz 1,5 promiles.

Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.15 13.punktu medicīniskās pārbaudes ietvaros neietilpst alkohola koncentrācijas noteikšana izelpojamā gaisā ar portatīvo gaisa kontroles aparātu. Ja tāda pārbaude faktiski tiek veikta, šādas pārbaudes rezultātus nevar uzskatīt par normatīvajos aktos noteiktā kartībā iegūtu pierādījumu konkrētas alkohola koncentrācijas personas asinīs esamībai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesnesis ir nepamatoti konstatējis LAPK 149.[15]panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmi - alkohola koncentrāciju asinīs, kas pārsniedz 1,5 promiles. Līdz ar to, kaut arī *D.P.* apelācijas sūdzībā apstrīd tikai automašīnas vadīšanas faktu, Administratīvās apgabaltiesas ieskatā iepriekšminētā Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša kļūda ir pietiekams pamats atzīt, ka *D.P.* ir nepamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.[15]panta ceturtās daļas, un, ka Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmums tāpēc ir atceļams.

[10] Kā konstatēts šā sprieduma [10] punktā, ar 2007.gada 11.septembra Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.4833 alkohola ietekmes noteikšanai normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir konstatēta *D.P.* attiekšanās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, kas veido LAPK 149.[15]panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu.

Ievērojot LAPK 286.[1]panta pirmās daļas 4.punktā paredzēto apelācijas instances tiesas kompetenci atcelt rajona (pilsētas) tiesneša lēmumu un taisīt spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un uzlikt sodu, Administratīvajai apgabaltiesai šādā gadījumā pastāv iespēja pašai konstatēt personas vainu cita administratīvā pārkāpuma izdarīšanā (LAPK 149.[15]panta astotā daļa) un uzlikt attiecīgu sodu.

Šādai iespējai ar LAPK 37.panta pirmo daļu ir noteikts ierobežojums, proti, minētā tiesību norma noteic, ka administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas. Turklāt LAPK 239.panta 7.punkts noteic, ka (..) iesāktā lietvedība ir jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi.

Ņemot vērā, ka kopš *D.P.* inkriminētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas 2007.gada 11.septembrī līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim Administratīvajā apgabaltiesā 2008.gada oktobrī ir pagājuši vairāk nekā četri mēneši, tad saskaņā ar LAPK 286.panta pirmās daļas 3.punktu ir pamats izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

[11] Tā kā Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša lēmums tiek atcelts un lieta par administratīvo pārkāpumu tiek izbeigta, tad saskaņā ar

LAPK 289.panta pirmo daļu *D.P.* atņemtās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atjaunojamas un *D.P.* samaksātais naudas sods ir viņam atmaksājams.

[12] Administratīvā apgabaltiesa uzskata par nepieciešamu papildus norādīt, ka, neskatoties uz visu iepriekšminēto, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmums ir nepamatots arī daļā par *D.P.* piemēroto administratīvo sodu.

Saskaņā ar minēto tiesneša lēmumu, pamatojoties uz LAPK 31.panta otro daļu, *D.P.* nav piemērots administratīvais arests, jo no tiesai iesniegtajām dzimšanas apliecībām redzams, ka *D.P.* ir divi bērni, no kuriem viens nav sasniedzis 12 gadu vecumu.

LAPK 31.panta otrajā daļā noteikts, ka administratīvo arestu nevar piemērot personai, (..) kura ir vienīgais aizbildnis bērnam, kas nav sasniedzis divpadsmit gadu vecumu.

Civillikuma 223.pants nosaka, ka tēvs un māte uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi.

Ņemot vērā, ka no tām pašām bērnu dzimšanas apliecībām *(lietas 5.,6.lapa)* redzams, ka abiem bērniem ir arī māte *O.P.*, un lietā nav citu pierādījumu tam, ka mātes nebūtu vai mātei ir atņemtas bērnu aizgādības tiesības, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesnesim nebija pamata *D.P.* uzskatīt par vienīgo aizbildni savai meitai, kas nav sasniegusi 12 gadu vecumu, un nepiemērot *D.P.* LAPK 149.^{15}panta ceturtās daļas sankcijā paredzēto administratīvo arestu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.^{1}panta pirmās daļas 3.punktu, 289.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

atcelt Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 14.septembra lēmumu un izbeigt lietvedību par *D.P.* saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15}panta ceturtās daļas.

Atjaunot *D.P.* atņemtās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un atmaksāt *D.P.* ar 2007.gada 14.septembra maksājumu uzdevumu samaksāto naudas sodu 500 (pieci simti) latus, kas iemaksāti Valsts kases kontā LV68TREL1060191010100.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	E.Puriņš
Tiesneses	*(paraksts)*	S.Gintere
	(paraksts)	M.Osmane

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis E.Puriņš
Rīgā 2008.gada 20.oktobrī